

ใบความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายของใจความสำคัญ

ใจความสำคัญ คือข้อความสำคัญของเรื่อง จะตัดออกไม่ได้ ถ้าตัดออกไปจะทำให้เนื้อความเปลี่ยนแปลงไปหรือได้ความไม่ครบถ้วน การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องมีสมาธิ อ่านอย่างรอบคอบ และผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ต้องอ่านหลาย ๆ เที้ยว แล้วตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร แล้วตอบคำถามนั้นเพียงสั้น ๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน จากนั้นนำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยคสั้น ๆ

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความจะต้องพิจารณาทีละย่อหน้า โดยปกติย่อหน้าแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดอยู่หนึ่งประโยค ข้อความอื่น ๆ เป็นส่วนขยายใจความสำคัญให้กระจ่างชัดขึ้น ด้วยวิธีอธิบายความหมาย ยกตัวอย่างเปรียบเทียบหรือแสดงเหตุผล ประโยคใจความสำคัญอาจอยู่ตอนต้นย่อหน้า อยู่ท้ายย่อหน้า กลางย่อหน้า หรืออาจอยู่ทั้งตอนต้นและท้ายย่อหน้า แต่ส่วนใหญ่มักอยู่ตอนต้นย่อหน้า ในบางครั้งประโยคใจความสำคัญก็ไม่ได้เขียนไว้ชัดเจน ผู้อ่านต้องแยกให้ได้ว่า ข้อความใดเป็นใจความสำคัญ ข้อความใดเป็นใจความที่ขยายหรือเสริมใจความสำคัญ

ตัวอย่างการอ่านใจความสำคัญ

ความรัก ความเข้าใจ คือสายใยของครอบครัว เป็นคำขวัญที่ชนะเลิศการประกวดคำขวัญวันครอบครัว ซึ่งรัฐบาลกำหนดให้วันที่ ๑๔ เมษายน ของทุกปีเป็นวันครอบครัว

ประโยคใจความสำคัญ อยู่ตอนต้นของข้อความ ได้แก่ ความรัก ความเข้าใจ คือสายใยของครอบครัว

ประโยคใจความรอง คือ ประโยคที่ขยาย ได้แก่ รัฐบาลกำหนดให้วันที่ ๑๔ เมษายน ของทุกปีเป็นวันครอบครัว จะเห็นได้ว่าประโยคนี้ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของข้อความ ใจความที่ ๒ เป็นส่วนขยาย

แมวเป็นสัตว์น่ารัก แต่ผมไม่เคยผูกพันด้วย มันน่ารำคาญมากในสายตาผม แต่เมื่อครั้งเป็นเด็กมาแล้ว เห็นแม่เลี้ยงแมวมารักแบบหลงใหล หาข้าวให้มันกิน จับมันขึ้นมาอุ้ม เรียกมันด้วยเสียงแบบเอ็นดู ทั้งที่ร้องกวนใจ เกล้าแข้งเกล้าขาเกะกะ และเป็นสัตว์เลี้ยงที่ฉวยโอกาสที่แสดงความรักคนเฉพาะเมื่อเวลามันหิว อิ่มแล้วก็ไป หรือไม่ก็นอนหลับเกียจคร้าน บ่อยครั้งที่ผมอิจฉาที่คิดว่าแม่รักแมวมากกว่าผม

(ขอทาน แมว และคนเมา : อัศศิริ ธรรมโชติ)

ใจความสำคัญ อยู่ประเด็นสุดท้าย กล่าวคือ ผู้แต่งอิจฉาแมว และคิดว่าแม่รักแมวมากกว่าเขา ส่วนประโยคอื่น ๆ เป็นส่วนขยายว่าทำไมผู้แต่งจึงอิจฉาแมว

ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับใจความสำคัญบทความต่อไปนี้

๑. การดำรงรักษาและสืบสานวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องสำนึกว่าเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องร่วมมือร่วมใจกันทำ เพราะวัฒนธรรมของเราเป็นสิ่งที่สวยงาม น่าหวงแหน และน่าทะนุถนอมเป็นอย่างยิ่ง การที่จะปลูกจิตสำนึกให้คนไทยได้ระลึกถึงเรื่องนี้ให้ทั่วถึงกันจำเป็นต้องมีการณรงค์อย่างต่อเนื่องกันโดยตลอด มิใช่แค่จะกระทำกันเป็นปีๆ แล้วหยุดไป เราเคยได้บทเรียนมาพอสมควรแล้วว่า วัฒนธรรมต่างชาติได้แพร่เข้ามาในบ้านเมืองเราหลายอย่างและหลายทิศทาง เพราะฉะนั้น ถ้าเราไม่พยายามปลูกจิตสำนึกให้คนไทยโดยเฉพาะเยาวชนของเราได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ ก็คงจะเป็นเรื่องที่น่าห่วง

(พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ๒๕๓๗ : ๑)

ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

๒. ในสมัยก่อนเมื่อใกล้วันสารท ชาวบ้านจะนิยมนำขนมที่เรียกกันว่า กระจยาสารทกันแทบทุกบ้าน แต่ปัจจุบันทำกันในบางท้องถิ่นเท่านั้น ผู้ที่ไม่ได้ทำก็มักเตรียมจัดซื้อขนมดังกล่าว ซึ่งจะมีขายโดยทั่วไปเมื่อถึงเทศกาลนี้ กระจยาสารท คือ ขนมหวานชนิดหนึ่งทำด้วยข้าวเม่า ข้าวตอก ถั่วงา มะพร้าว กวนกับน้ำตาล สามารถเก็บไว้ได้นาน เมื่อกวนหรือหาซื้อมาแล้วก็จัดแบ่งเป็นส่วน ๆ ห่อด้วยใบตอง เป็นจำนวนมากน้อยตามต้องการเพื่อนำไปตักบาตร เนื่องจากกระจยาสารทเป็นขนมที่มีรสหวานจัด หากรับประทานกับกล้วยไข่สุกจะทำให้รับประทานกระจยาสารทได้มาก ผู้ทำบุญจึงนิยมนำกล้วยไข่ไปตักบาตรคู่กับกระจยาสารทเพื่อให้มีรสดีขึ้น

(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๓๐ : ๕๙)

ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

เฉลย

๑.การดำรงรักษาและสืบสานวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องสำนึกว่าเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องร่วมมือร่วมใจกันทำ

๒.กระยาสารท คือ ขนมหวานชนิดหนึ่งทำด้วยข้าวเม่า ข้าวตอก ถั่วงา มะพร้าว กวนกับน้ำตาล